క్షేత్రయ్య పద స్వర సాహిత్యములు

స్వర రచన:

బి. కుమారస్వామి,

కూచిపూడి.

పబ్లిషర్సు:

నిర్మలా పబ్లిషర్సు,

కుమ్మరి వీధి, :: విజయవాడ-1.

రు. 3-00

ప్రథమ ముద్రణ :
1000 ప్రతులు

హక్కులు :
పబ్లిషర్సువి.

మూల్యం రు. **3-00**

ముద్రణ :
నిర్మలా ప్రింటర్సు,
కుమ్మరి వీధి,
విజయవాడ-1.

పరిచయము

ముత్తేవి రాధాకృష్ణ ప్రసాద్, యమ్.ఎ., ఎల్.ఎల్.బి., విజయవాడ-1.
అడ్వకేటు, సేల్సుటాక్సు & ఇన్‌కమ్‌టాక్సు ప్రాక్టీషనరు, 26-1-1968.

క్షేత్రయ్య క్రీ. శ. 1600-1680 సంవత్సరములనాటి వారని ప్రతీతి. వీరి స్వగ్రామము కృష్ణా జిల్లా, దివితాలూకా, "మొవ్వ" గ్రామము. ఈ గ్రామము భాగవతుల కూచెన్నపూడి (కూచిపూడి) కి రెండు మైళ్ళ దూరములో గలదు. క్షేత్రయ్యగారి అసలు పేరు మొవ్వ వరదయ్య. వీరి పదములను ఆధారముగా తీసుకొని వీరి జీవితము పరిశీలించినచో, క్షేత్రయ్య చిన్నతనము లోనే సంగీత, సాహిత్య, నాట్య, అభినయ, అలంకారాది శాస్త్రములను అభ్యసించినట్లు తోచుచున్నది. మొవ్వ గోపాలాంకితములైన అనేక వేల పదములు వాగ్గేయ రూపముగా రచించినట్లు తెలియుచున్నది. తంజావూరు సంస్థానము, గోల్కొండ సంస్థానము దర్శించి ఘన సన్మానము పొందిన మహాపురుషుడు. వీరు కంచి, మధుర, తంజావూరు మొదలగు దివ్యక్షేత్రముల దర్శించి క్షేత్రాధిపతులపై పదములు రచించిన ముముక్షు డగుటచే క్షేత్రయ్య అను పేరుపొందిరి. వీరి రచన శృంగార రస ప్రధానము. వీరి కీర్తన లన్నియూ అష్టవిధ శృంగార నాయికల లక్షణముల ననుసరించి యుండును. వీరి వంశజులు నేటికిని మొవ్వయందు గలరు.

క్షేత్రయ్యపేరిట మొవ్వలో క్షేత్రయ్య కళాసమితి (రిజిష్టర్డు) అను సంస్థ స్థాపింపబడి దీనికి అనుబంధముగా నృత్య సంగీత కళాశాల గ్రామస్థుల సహాయముచే నడుపబడుచున్నది. ఈ కళాశాలలో క్షేత్రయ్య పదములకు నృత్య సంగీత శిక్షణ యివ్వబడుచున్నది. ప్రస్తుత గ్రంథము 'క్షేత్రయ్య పద స్వరసాహిత్యములు' శ్రీ బి. కుమారస్వామిగారిచే క్షేత్రయ్య పదములకు స్వర రచన గావింపబడినది. శ్రీ కుమారస్వామిగారు నాకు చిరపరిచితులు. వీరిది కృష్ణా మండల కూచిపూడి గ్రామము. వీరు కీ॥ శే॥ చింతా వెంకట్రామయ్యగారి వద్ద నాట్య శిక్షణ పొందియుండిరి. కీ॥ శే॥ వారణాశి బ్రహ్మయ్యగారి వద్ద సంగీత విద్యాభ్యాసము గావించిరి. నృత్య, సంగీత విద్యలో ఆరితేరిన వారగుటచే క్షేత్రయ్య పదములకు నాట్యానుకూలముగా స్వర రచన చేయుట వీరికి సాధ్యపడినది. ఈ గ్రంథములో ఇరువది పదములకు మాత్రమే స్వర రచన కావింపబడినది. శ్రీ కుమారస్వామిగారు ఇంకా కొన్ని పదములకు స్వర రచన చేసి క్షేత్రయ్య పదముల ప్రచారమునకు తోడ్పడుదురని ఆశించుచున్నాను.

(Sd.) ముత్తేవి రాధాకృష్ణప్రసాద్.

తొలిపలుకు

వోలేటి వెంకటేశ్వర్లు,
Producer Music
ఆల్ ఇండియా రేడియో.

విజయవాడ,
16-1-68.

శ్రీ కుమారస్వామిగారు సంగీత విద్వాంసులు. కూచిపూడి సంప్రదాయం, బాణీలయందు మంచి ప్రవేశం కలవారు. 'క్షేత్రయ్య పదాలు' అనే యీ గ్రంథంలో వాడుకలో లేని కొన్ని క్షేత్రయ్య పదాలకు వీరు స్వరరచన గావించారు. గ్రంథం చూడగానే సంగీతాన్ని స్వరపరచి వ్రాయడం వీరికి కరతలామలకం అనే విషయం నాకు బోధపడింది. క్షేత్రయ్య పదాలకు వీరు చేసిన స్వరరచన నాట్య సంప్రదాయాని కనువైనదిగా ఉంది. వీరు స్వరపరచిన యీ పదాలను మొవ్వలో స్థాపించబడిన క్షేత్రయ్య కళాసమితిలో విద్యార్థులకు నేర్పిస్తున్నారు. వీరి స్వరరచన మధ్యమ కాలంలోనే చేసినారు. విలంబ కాలంలో కూచిపూడి సాంప్రదాయంలో బాగా వాడుకలోనున్న – ఆనందభైరవి రాగంలో 'మదనా', కాంభోజిలో 'నేనేమిసేతునే' దేవగాంధారిలో 'ఏనోఁ నేర్చినావురా', మధ్యమావతిలో 'సిగ్గాయెనోయమ్మా' మొదలైన దరువుల మాదిరిగా, కొన్ని పదాలకు విలంబ కాలంలోకూడ స్వరరచన చేస్తే, ఆ సంప్రదాయం, దానిలోని విశేషాలు యింకా బాగా వ్యక్తమవుతాయని నాకు తోస్తోంది. కాబట్టి అలాంటి స్వరరచనలుకూడ కొన్ని వీరు చేయాలని నా వుద్దేశ్యం. ఇవి నాట్య సంప్రదాయాన్ని పాఠకులకు ఎరుకపరచగలవని నా నమ్మకం.

Sd.) వోలేటి వెంకటేశ్వర్లు.
16-1-68.

విషయసూచిక

వరుస నెంబరు	పదము పేరు	రాగం పేరు
1.	అలగితే భాగ్యమాయె, వా డలగితే భాగ్యమాయె	హుసేని
2.	అత్తవారూరికి నంపేరు మా వారు, అయ్యో నేనేమిసేతుర ?	శహన
3.	అది నోముఫలమే, ఓ చెలియా	పంతువరాళి
4.	అక్కరలేని కాపురమాయె	ముఖారి
5.	అనుసరించినరాడు, అలిగితే నోరాడు	అసావేరి
6.	ఇంత మోహామేమిరా !	శంకరాభరణము
7.	ఇంత తెలిసియుండి ఈ గుణమేలరా	ఖరహరప్రియ
8.	ఈలాగు సేతురా	కానడ
9.	ఏమని తెలుపుదు, నేలాగు తాళుదు	ఆనందభైరవి
10.	ఎందుకు నాపై బాళి	ఆనందభైరవి
11.	ఒక్కసారికే ఇలాగైతే, ఓహో ఇదేటి రతిరా	మోహన
12.	చల్లనాయె నా మనసు, చల్లనాయె నేడు	దర్బారు
13.	దూరమెంచక యిటుల సామిపై దూరులేల బలికేరే	భైరవి
14.	మగువ తనకేళికా మందిరము వెడలెన్	మోహన
15.	రేపే వత్తువుగాని, పోరా నేటికి తాళి	కాఫి
16.	రార మా యింటికి రాతిరి నిను మా రామ రమ్మన్నదిర	కాంభోజి
17.	రమ్మనవే సముఖాన రాయబారములేల	కేదార
18.	రారా రారా ఇంక రాపు సేయక	కేదార
19.	యేమని దూరితివే కోమలీ	తోడి
20.	శ్రీపతి సుతుబారికి నేనోపలేక నిను వేడితె	ఆనందభైరవి

ఓమ్

శ్రీరస్తు

క్షేత్రయ్య పద స్వర సాహిత్యములు

1

హుసేనిరాగం. త్రి. త్రిపుటతాళం
క్రియకు రెండు మాత్రలు

ఆ. స రి గా మ ప ని ద ని సా
అ. స ని ద ప మా గ రి స

అలగితే భాగ్యమాయ - మరేమి వాడలగితే భాగ్యమాయ
తలిరు బోణిరో దాని - దండించగలన ? వా ॥ద ల గి॥
అరనొంపుమాట - లాడేవానికి నే తరుణిరో మంచిదాన నయ్యేనా
సరసకు రాడాయ సకియరో నా మోము తిరిగి చూడడేమో - దేవుడున్నాడు వా ॥ ద ॥
బాళిలేదిక - నేలనాతో బొందు చాలుగాబోలు సంతోషమాయ
నీలాగునే వాని కితవుగాదేమో నీలవేణిరో నాటి నెనరించుక లేక వా ॥ ద ॥
బాలప్రాయమునాడే భ్రమియించి నన్ను వాడేలిన సుద్దు లెన్నెన్నో గలవు
చాల నాతో బాసలు చేసినాడే యో బాలరో మువ్వగోపాలు డిప్పుడు వా ॥ ద ॥

I	0	0	I	0	0
స రి స ని దా	సీ ప ని	సా ,,	,, ,, ,,	పా ,,	ని దా , మ
అ , ల ,	గి , ,	తే		భా	గ్య , ,
పా ,, స ని	ని ద దా	,, పా	మ గ మ పా మ	గా రీ	ప మ గ రి
మా , ,	య , ,	మ	రే , , , ,	మి ,	వా , ,
స గ రి స ని దా	స ని స ని	సా ,,	,, ,, ,,	పా ,,	ని దా , మ
డ , , ల , ,	గి , , ,	తే		భా	గ్య , ,
ప ద ని స రీ గ రి	స ని ద ద	,, పా	స ని స ప ద ప	మ గ మ ప	ప మ గ రి ॥సగ॥
మా , , , , ,	య , , ,	మ	రే , , మి , ,	వా , ,	, , , , ॥ద॥

I	0	0	I	0	0
,, పా పా	। రీ ,,	। గ రి సా	। ని స ని స రి స	। ని ద పా	। ద ప ప మ
త లి	రు	బో , ,	ణి , , రొ , ,	వా ,	ని , , ,
ప ద ని స రీ	। సా రి స ని ద	। పా పా	। స ని స ప ద ప	। మ ప పా ద ప	। ప మ గ రి ॥స॥
ద ం ం ం ం	డి ం ం ం ం	। చ గ	ల , , న , ,	వా , , , ,	, , , , ॥డ॥
,, స రి గ రి	। సా ,,	। సా ,,	। సా పా ,,	। పా ,,	। ని దా మ
అ , ర ,	సొ ం	పు	మా ,	ట	లా , ,
ప ని ద ని పా	। స ని ద ని	। పా ,,	। మ గ మ పా మ	। ద ప మ గ	। రీ ,,
దే , , , ,	, , , ,	వా	ని , కి , ,	నే , , ,	,
,,రీ రి గ	। మా , ,	। మా ,,	। మా ద పా , , మ	। గ రి సా	। సా ,,
త రు ,	ణి	రో	మ ం ం ం ం	చి , ,	దా
రీ గ స రీ	। గ మా గ	। మా ,,	। పా ని దా మ	పా ,,	। ,, ,,
,, న ,	న , ,	,	య్యే , , ,	నా	, ,
,, పా సా	। స ని దా	। ప ని ద మ	। ప ని ద ని సా	। సా ,,	। సా ,,
స ర	స , ,	కు , , ,	రా , , ,	డా	య
,, సా రి స	। రి గ మ రి	। గ సా ,	। ని స ని స రి స	। ని ద పా	। ద ప ప మ
స కి ,	య , , ,	రో ,	నా , , , ,	మో ,	ము , , ,
,, పా పా	రీ ,,	। గ రి సా	। స ని స రీ స	। ని ద పా	। పా ద ప మా
తి రి	గి	చూ ,	ద , దే , ,	, , ,	మో , ,
మ ప ని ద స ని	। సా రి స ని ద	। పా ,,	। స ని స ప ద ప	। మ గ మ ప	। ప మ గ రి॥సగరి
దే , , , , ,	వు , , , ,	డు	న్నా , డు , ,	వా , ,	, , , , ॥డ॥

శహనరాగం. త్రి, త్రిపుటతాళము
క్రియకు రెండు మాత్రలు

ఆరోహణము, స రి గ మ ప మ ద ని సా
అవరోహణము, స నీ ద ప మ గా రి స

2

అత్తవారూరికి నంపేరు మా వారు అయ్యో నే ॥నేమిసేతుర॥

(అను పల్లవి)

కత్తి కోతగాడు మగ దేమి జేయునో బత్తి మరువకుండు మీదేరి నా సామి ॥ అత్త ॥

(చరణములు)

నడురేయికాడను నన్ను దలచి పక్కపుడికి చూచి నీవు పొరలేవు సుమ్మీ
దుడుకున మా యూరి దోవకూడక నీవు పడుచుదనమున రాపడలేవు సుమ్మీ ॥ అ ॥
ఊరికి నే బోయి యున్నప్పటికైన తీరున అందుండతీరదు సుమ్మీ
సారెకు మా బావ సవతియత్త చేతి పోరాటములు విని బొంకేవు సుమ్మీ ॥ అత్త॥
తిరుగనే నీడకె తిరిగివచ్చినపుడు విరసించి నీ వాస విడిచేవు సుమ్మీ,
గురుతుగా మా మువ్వ గోపాలరాయనను మరుకేళి గూడినది మరచేవు సుమ్మీ ॥ అ ॥

I	0	0	I	0	0
,, ,, రి గ	। రి స సా	నీ సా	। స రి గా రీ	। రీ ,,	। రీ ,,
ఆ ,	త్త , ,	వా ,	రూ , , ,	రి	కి
,, రీ రి ప	। పా మా	। మా ,,	। గా గా రీ	। రి గ గ రి	। సా ,,
అ ం ం	పే , రు	రూ	మా , ,	వా , , ,	రూ
,, ,, గా	। రి గా రి	। సా ని స	। రీ గా రీ	। రి గ రీ	। రి గ రీ
అ	త్త , ,	వా , ,	రూ , ,	రి , ,	కి , ,
,, ,, రి ద	। దా ని ద పా	। పా ద ప మా	। మా ద ప మ గ	। గ మా రి	। రీ ,,
అ ం	పే , , ,	రూ , , ,	మా , , , ,	వా , ,	రూ
,, ,, రి గ	। మ పా మ	। మా ,,	। గా గా రీ	। రి గ గ రి	। సా స ని
అ ,	య్యో , ,	నే	నే , మి	సే , , ,	యు దు ,
సా రీ , ద రి	। నీ ,,	। ద ప మా	। ప మ గా రీ	। రి గా రి	స ని రీ
రా , అ ,	య్యో	నే , ,	నే , , మి	సే , ,	యు , దు
సా , ,	। ,, ,,	। ,, ,,	॥		
రా ,			॥		

I	0	0	I	0	0
,, ,, దా	ప మ మా	ప స దా	సి , సా ,	సా ,,	సా ,,
క	త్రి , ,	క్రో , ,	, త	గా	డు
,, సీ సా	రి గ మా	గా మా	రి గ గ రి స ని	రీ ,,	సా ,,
మ గ	దే , ,	, మి	నే , , , , ,	యు	నో
,, ,, సా	ద ప మా	ద ని సా	ద ప మా ,,	ద ని సా	ని స రీ
క	త్రి , ,	కో , ,	, , త	గా , ,	డు , ,
,, రి గ రి ప	పా మా	మా ,,	గా గా రీ	రి మ గ రి	సా ,,
మ , గ ,	దే ఏ	మీ	సే , ,	యు , , ,	నో
,, ,, దా	ని స రి గ	రి సా ,	రి స దా దా	దా ని ద పా	పా ,,
బ	త్రి , , ,	, ,	మ , రు వ	కు ం ం ం	డు
,, రి గ మ ప	దా ని ద ప మ	పా ద ప మా	మ పా మ గా	మ గ మ రి	గ రి సా ॥రిగ॥
మి , , ,	దే , , , ,	రీ , , ,	నా , , ,	సా , , ,	మి , , ॥అ,॥
,, రీ గా	రి స సా	నీ సా	రీ గా రీ	రి గ రీ	రి గ రీ
న డు	రే , ,	యి ,	కా , ,	డ , ,	ను , ,
,, రి గ మ ప	దా ని ద పా	ద ప మా	మ ప ద ప మ గ	,, రీ	రి గా రి
న , , ,	న్న , , ,	త , ల	చి , , , , ,	ప	క్క , ,
,, రీ పా	ప మ మా	మ గ గా	రి గ రి మ గ రి	సా ,,	సా ,,
పు డి	చి , ,	చూ , ,	చి , , , , ,	నీ	వు
,, నీ సా	రీ గా	రీ రీ	రి గ మ ద పా	పా ,,	పా ,,
పొ ర	లే ,	, వు	సు , , , ,	మ్మి	,
,, ప ద ప ద	ప మ మా	పా ని దా	ద రి రి స దా	ద ని సా	ని స రీ
దు , దు ,	కు , ,	న , ,	మా , , , ,	యూ , ,	రి , ,
,, నీ సా	రి గ మ ప	మ గ మా	రి గ రి గా రి	రీ గ రి	స ని సా
దో ,	దా , , ,	కూ , ,	డ , క , ,	నీ , ,	, , వు
,, దా రీ	సా , ,	సా ,,	సా , సా ద	ని ద దా	ని ద పా
ప డు	చు	ద	న ము ,	న , ,	, , ,
,, రీ గా	మా పా	దా ని ద	ప ద ప మ స మ	మ గ రి మ	గ రి సా ॥రిగ॥
రా ,	ప ,	డ , ,	లే , , వు , ,	సు , , ,	మ్మ , , ॥అ॥

పంతు వరాళి రాగము, చ, త్రిపుట తాళము, చ, క్రియకు నాల్గు మాత్రలు,

ఆరో॥ స రి గ మ ప ద ని స, అవ॥ స ని ద ప మ గ రి స

3

అది నోము ఫలమే ఓ చెలియా
పదరవే మువ్వ గోపాలునితోనూ ॥అది॥
ధనముచేత జవ్వనముచేత జక్కదనమున నటివే ఘనతలు
వినయము జాణతనము గలుగుట వినుతికెక్కరే వనితలు ॥అది॥
మించి పయ్యెదనుంచి చాల లాలించి వేరనీ యెంచక
మంచివాని రమించ గడగుట చంచలాక్షిరో కొంచెమా ॥అది॥
మేలువాడు నిన్నేలు మువ్వ గోపాలు నేచుటది మేలటే
నాలిముచ్చు గయ్యాళివైన నీకేల కల్గునే తాలిమి ॥అది॥

I	0	0
స ని ద ని స ని ద ప మా ప మ గా , , , ,	,, ద మా ద నీ	సా ,, ,, ,,
అ ది నో , , , ము , ఫ ల , మే	ఓ , చె లి	యా
ద నీ ద ని రి స ని ప ద ప మ గా , , , ,	మ గ ప మ ద ప ద ని	సా ,, ,, ,,
అ ది నో , , ము , ఫ , ల , మే	ఓ , , , , , చె లి	యా
,,, స ని ద ద ని సా , ని గ రి సా	స ని రి స ని స ద ని	స ని ద ప మ ప ద ని ॥స
ప ద ర వే , , ము , , వ్వ	గో , , పా , , , లు ,	, ని , తో , , , ను ॥అ
ప ప ద మా ప ద ని రి ని ద పా ప ప ద	ని స స స ని ద నీ	, ద ప ద ని సా ,
ధ న ము చే త జ , వ్వ న ము చే త జ క్క	ద న ము న న ట వే	ఘ న త లు , ,
రి స రి గా , గమగమగా రి స స ని ద ని స	ని రి స స ని ద నీ	ద ప మా గ మ ద ని ॥స
వి న య ము జా , , ణ త న ము గ లు గు ట	వి ను తి కె , క్క రే	, , , వ ని త లు ॥అ
మ గ గ రి గ మ ప ద ని ద ద ద మ ద రి స	ని ద ప ద ప మ ప ద	ద ని సా నీ సా ,,
మి ం చి పై , , య్యె ద నుం చి చా , ల లా ,	లి ం చి వే , ర ని ,	యె ం ం చ క
రి స రి స రి గా రీ , ని సా రి స రి గా రీ సా	ద ని సా నీ ద ప మ దా	, ప ద ని సా ,, ॥స
మ ం చి వా , , ని ర మిం చ గ , డ గు ట	చ ం ం చ లా , క్షి రో	యె ం చ క ॥అ
సా ని ద ప మా మా ప ద రి స ని ద ప మ ప ద	ద ని సా స ని ద ప	ప ద ని స రి స రీ
మే లు వా , , డు ని , న్నే , లి న ము , , వ్వ	గో , పా లు నే , చు	ట ది మే , ల టే ,
రి గ మ గా గ , మ గా గ మ గ రి స ని	రి ని ని ని ద ద ద మ	, ప ద ని సా ,, ॥స
నా , లి ము చ్చు గ య్యా ళి వై , న నీ ,	కే , ల క , ల్గు నే ,	తా , లి మి ॥అ

ముఖారిరాగం, చ. త్రిపుటతాళం, క్రియకు నాలుగు మాత్రలు,

ఆరో॥ స రి మ ప ద సా, అవ॥ స ని ద ప మ గ రి స

4

అక్కరలేని కాపురమాయె నతని మనసు వేరాయె
యెక్కడిదీ దాని పాలాయె నెవరాడిన రోసము లేదాయె ॥ అ ॥
దాని పొందు సంతోసమాయె దైవము తోడాయె
చానరో నాపొందు కల్లాయె సద్దలేదాయె
తాను ముచ్చ గోపాలుడాయె దయలు దూరమాయె
కానివారి కిది వేడుకలాయె గయ్యాళే దానికి సరమాయె ॥ అ ॥

1	0	0	
దా । ద రీ సా , సా సా ,, సా స ద	। ద రి రి స ని ద పా	। ,, ,, ,, ,,	
అ । క్క ర లే ని కా పు ర ,	మా , , , యే , ,		
మ ప ద ప ప మ గ రి స సా ,,, రి మ	। ప ద స ని ని ప దా	। ప ద సా ,,	దా
అ , త , ని , మ , న సు వే ,	రా , , , , , ,	యే , ,	అ
। స సా సా , రి స రి మ గ రి సా స ద	। ద రి స గ రి స ని ద	। పా ,, ,, ,,	
క్క ర లే ని , కా , , , , పు ర ,	మా , , , , , , ,	యే	
। స ని ద ప మ ద ప మ స రి సా ,, రి మ	। ప ద సా స రి గ రి	। స ని ద పా	దా
అ , త , ని , మ , న , సు వే ,	రా , , యే , , ,	, , , ,	అ
। ద స రి మ గ రి సా స రి నీ , దా పా	। ద స ద స రి స రి మ	। గ రి సా ,, ,,	
క్క ర లే , , , ని కా , పు ర	మా , , , , , యే ,	,, , ,	
। గ రి స ని ద ప ద ప మ గ రి స రి మ ప ద	। స రి మా గ రి స ని	। ద ప మా ,,	మ ని
అ , త , ని , మ , న , సు , వే , , ,	రా , , యే , ,,	, , ,	యె ,
। నీ నీ నీ ,, ప ద స ద స రి గ రి	। సా ద స రీ గ రి స ని	। దా ద్ద పా ,, ,	
క్క డి దీ దా , , , ని , , ,	పా లా , , , , , , ,	యే , ,	
। ద రీ సా , రీ గ రి స ని ద పా , ద మ	। ప ద సా ,, ద రి	। స ని ద మ ప ద	॥ దా ॥
నె వ రా డి , , న , , , రో ,	స ము లే దా ,	యె , , , , ,	॥ అ ॥

I	0	0
,, స రీ మ మా ,, మా ,, రి మ	। పా ద ప మా మా మ ప	। ప మ గ రి సా ,,
దా , ని పొ ం దు స ం	తో , , , , స ,	మా , , , యే
,, రి మా ప నీ నీ ,, నీ ,,	। రి స ని ద పా ,,	। ,, ,, ,, ,,
దై , వ ము తో డా	యే , , , ,	
,,, రీ మ ప ని ని ద మ ప ద సా స	। ,, ద స ద స రి స	। రి మ గ రి స ని ద ప
చా న రో , , , , నా , పొందు	క , , ల్లా , ,	యే , , , , , , ,
। దా స ని ద పా , ద ప మ గ రి స రి మ	। ప ని ని దా మ ప ద	। సా ,, ,, ,,
స ద్డ , , , లే , , , , , దా ,	, , , , , యే ,	, ,, , , ,
। ద స స ని ద మా , ప ద స సా సా స	। స రి గ రీ , , ,	। ,, ,, ,, ,,
తా , ను , , , ము , వ్వ గో పా లు	డా , , యే	, , , ,
। ద గ రి స రి ని ద ప ద మ ప ద ద స	। రి మ గ రి సా ,, ,, ,,	। ,, ,, ,, ,,
ద య లు దూ , , ర , మా , , , ,	యే ,, , , ,	
। దా రి సా గ రి స స ని ద మ ప ద స స	। సా రి ని ద ప ద ప	। మ గ రి మ ప ద ॥దా
కా ని వా రి కి ది వే , డు క లా , యె గ	య్యా శే , వా , ని కి	స త మా , యె , ॥అ

అసావేరిరాగం చ. త్రిపుటతాళం　　　　క్రియకు నాలుగు మాత్రలు,

అరో॥ స రి మ ప ద సా　　　　అవ॥ స ని ద ప మ గా రి స

5

అనుసరించిన రాడు అలిగితినోరాడు వనితా యీ నెనరేమో
తనకేమైనాను మునుపటివలె నేను మనసిచ్చి కలియనైతినా ॥ అను ॥
మగవారి మాటలు జగమందునే గాన నగరా సరివారిలోన
మగువరో చిగురాకు మడుపు లీయగబోతె వెగటాయె నతనికి యేమంటినో సామి॥
తెలియజెప్పెద వినవె అల్ల నా సామి నీతోటి మెలక నవ్వులాడిరచే
బలిమిచేసిన రాడు తొలిమోములాయె నేడు కలసితి ఫలమని తెలిసి మువ్వగోపాలు॥

I	0	0
,,, స రి మ మా ప ప పా , ద పా , ద పా	,,, మ ప ద పా	మ ప మా రి గ రి రీ సా
అ ను స రిం చి న రా , , , డు	అ లి గి తి	నో , , రా , , డు
స రి రీ ప మ మా , , రి మ పా ద ప మ గ రి స	స రి గ రీ , , ,, రి స	ని సా ,, ,, ,,
వ ని తా , , , యీ , , , నె , న ,	రే , , ,	మో , ,
,,, ద ని ద ప మ ప ద సా , , సా	,,, రి మ ప ద ప	ప మ మా రి గ రి రీ సా
త న కే , , మై , నా ను	ము ను ప టి ,	వ , లె , నే , , ను
,,, ప ద సా స ని ని ద ద ప మ మ రి	రి మ ప ద సా , ని	దని దాప పమగరి సరినిసరి
మ న సి చ్చి క , , లి , , య ,	నై , , , , తి	నే , , , , , , , , ,॥ అను
,,, ప ద ద ప మ మ ప మా రి గ రి రి సా	,,, స రి మా మ	పా , ద ప మ పా
మ గ వా , రి మా , , , ట , , లు	జ గ మం దు	నే గా , , న
ప దా నీ ,,, ప దా సా , రీ	స రి మ గా , స రి	రి స ని ద పా ,,
న గ రా స రి వా రి	లో , , ,	నా , , , , , ,
,,, ప ద ప దా ప ద స రి గా రి స	,,, స గ రి సా	ని ద ప ని ద ప మా
మ గు వ తో చి గు రా , , కు ,	మ డు పు లీ	య గ , బో , , తే

I	0	0

। రిమరి మపమ పదప మపదసా , , । రిరిస దదప మరి । మపదాపమగరి

వెగ , టా , , యె , , నతనికి యే , , మంంటి , వో , , సా , , ,

గరిస॥ సరిమ మా ॥

మి , ,॥ అనుసరిం ॥

। దపమ పమరి సరిరిదా సరీమా । ,,, సారిసరి । మామ నిదపాప

తెలి , య , , జెఎప్పెదావినవే అల్లనా , సామిని , తోటి

,, సదససాస సరిమాపమ రిసనిద । దరిరిసా , ,, । ,, ,, ,, ,,

మొలకనవ్వులా , , , , డి , ర , చే , , , , , , , , ,

,,, రిగరిసారీ రిసనీ పదసా సా । ,,, సరి సరిమ । రిమపమరిగరిరిసా

బలిమిచేసినా , , రా , , డు తొలి మో , ము లా , , , యెనే , , డు

,,, పదససా దసనీ , దదనిదా , పపమ । రిమ పద సా , ద । సనిదప మపదపమగరిస

కలసితి ఫ , లా , మా , , , నీ తె , లి , సి ము వ్వ , గో , పా , , , , , , ,

॥సరిని॥ సరిమ మా॥

॥లు , , ॥ అనుసరిం ॥

శంకరాభరణము రాగము
త్రి. త్రిపుటతాళము } క్రియకు రెండు మాత్రలు { ఆ॥ స రి గ మ ప ద ని స
అ॥ స ని ద ప మ గ రి స

6

ఇంత మోహమేమిరా యిందరికంటే యింతి చక్కని దేమిరా

[అనుపల్లవి]

సుంత సేపు దాని జూడకుండగలేవు అంతరంగము దెల్పవదియేల మువ్వగోపాల ॥ఇం॥

[చరణములు]

నీ కెదురుగా వచ్చునా నెనరూరగ నిందుకౌగిట గ్రుచ్చునా
ఆకు మడుపు లందిచ్చునా తన చెలిమికి ఐనవాడని మెచ్చునా – తమి హెచ్చునా
ఏకచి త్తమున మీరిద్దరు నింపుసొంపుగ నున్న ముచ్చట
నాకు వినవిన వేడుకయ్యేరా యిపు డానతీరా ॥ ఇంత ॥
మోవిపానక మిచ్చునా కొసరి కొసరి ముద్దులాడ నిచ్చునా
తావి పువ్వులు దెచ్చునా తన సొగసుకు తగిన వాడని మెచ్చునా మనసిచ్చునా
దేవరే మగడు కావలెనని భావజుని పూజలొనరించిన
యా వనిత పేరేమి తెలవీరా సిగ్గేల లేరా ॥ ఇంత ॥
సంతోషముగ నాడునా తంబురమీటి సంచుపాట పాడునా
వింతరతుల గూడునా ఆ సమయమున విడువకుమని వేడునా కొనియాడునా
సంతతము నన్నేలుకొని యాకాంతపై వలచినపుడె యిక
కొంతయున్నదో మువ్వ గోపాలా గారడ మేలా ॥ ఇంత ॥

I	0	0	I	0	0
,, స ప	ప ప మ గ	మ గా మ	పా పా ,,	మా సా	దా సీ
ఇ ం	త , , ,	మో , ,	, హ	మే ,	, మి
పా ,, ,,	,, ,,	,, ద రి	ని స ని ద పా	గ మ ద ప	మ గ మ రి
రా ,	, , ,	, , ఇ ం	ద , , రి ,	క ం ం ం	టె , , ,
గ రి ,, గ మ	ప ద ని స	పా ప మ	మ గ రి సా ,	స రీ స	రి గ మా
, , ఇ ం	తి , , ,	చ ,	క్క , , నీ	దే , ,	, , మి

I | 0 | 0 | I | 0 | 0

గా ,, ,, । ,, ,, । ,, సమ । మగ రిసనిరి । సనిదప । నిదపమ
రా , , , , , ఇ ం ద , , రి , , క ం ం ం బె , , ,

గరి ,, గమ । పదనిస । ,, రీ । సనిదపమగ । సరిగమ । దపమప
, , ఇ ం త , , , చ క్క , , ని , , దే , , , , , , మి

గరిసా ,, । ,, ,, । ,, ,, ॥
రా , , ॥

,, గస । సా ,, । గా ,, । సాసాసని । సరిగరి । నిసాని
సుం త సే , , , పు , దా , , ని , ,

,, సాసరి । గా ,, । మాగా । గరీమగరి । సా , , । సా ,,
చూ , , డ కుం ం డ , గ , , లే వు

,, పా । పనిసరి । రీ గరి । సనిరిపనిస । నిదనీ । దపా ,
అం త , , , రం , , గ , , ము , , తె , లు ప ,

పా , ప , సని । దా , పా । గమ । పసనిదపా । దపమగ । పమగరి
వ ది యే , , ల ము , ప్వ , , గో , పా , , లా , ,

గరిసనిసప ॥
, , , , ఇం ॥

,, గా । మా పా । పా పా । పమగరిసా । ,, సరి । గామా
నీ , కె దు రు గా , , , , వ , , చ్చె

పమపా ,, । ,, ,, । గా మా । పదనిదా , । మపదప । మగమరి
నా , , నె న రూ , , ర , , , గ , , ,

,, గమ । పద దప । పమ గరి । సా , సా , । ,, సరి । గామా
నిం డు , , , కొ , , , గి ట గ్రు , , చ్చె

పమసా ,, । ,, ,, । ,, ,, । , నిసదని , పా ,, । పమగా
నా , , ఆ , , , కు మ , దు

మా , రిగా । గమపా । మపదని । సా ,, ,, । ,, ,, । సాసని
పు , లం ది , , చ్చ , , , నా , , త న ,

1	0	0	1	0	0
గా రీ సా	ని రి స ని	ద పా ,	,, గ మ	ప ద ని స	ని ద పా
చె లి మి	కి , , ,	, ,	అ యి	న , , ,	వా , ,
ద ప మ గ రి స	,, స రి	గా మా	ప మ పా ,,	,, ,,	ప మ గ రి
ద , ని , , ,	మె ,	, చ్చు	నా , ,		త , మి ,
, గా మా	ప మ పా	పా ,,	స ని దా పా	ప మ గ రి	సా సా
హె చ్చు	నా , ,	,	ఏ లి , క	చి , , ,	త్త ము
పా ప మ గా	మా పా	దా పా	గ మ పా పా	మ ప ద ప	దా దా
న మీ , ,	రి ,	ద్ద రు	ఇ ం ం పు	సొ ం ం ం	పు గ
ని స ద ని పా	ద ని స ని	సా సా	నీ స ని సా	గా రీ	మా గా
ను , , , న్న	ము , , ,	చ్చ ట	నా , , కు	వి న	వి న
మ ప గ మ రీ	స రి గ రి	స ని ద ప	ద ని సా ,,	,, ,,	గా మా
వే , , , డు	క , , ,	య్యే , , ,	రా , ,		ఇ పు
ప ద ని స గ రి	స ని ద ప	ప మ గ రి	గ రి స ని	స ప ప మ గా ॥	
డా , , , న ,	తీ , , ,	ర , , ,	, , , ,	॥ ఇ ం త , , ॥	

ఖరహర ప్రియరాగము , చ , త్రిపుటతాళము , క్రియకు నాల్గు మాత్రలు ,

ఆరోహణము , స రి గ మ ప ద ని స , అవరోహణము , స ని ద ప మ గ రి స

7

ఇంత తెలిసియుండీ - యీ గుణమేలరా
పంతమా మువ్వ గోపాల నాసామి ॥ ఇంత ॥
అలుకచేసి యింటికి రావైతివి నెనరైన చెలికత్తెలున్నారా పిలువ వచ్చేరా
చెలికత్తెలైన నీవే చెలుడవైన నీనే తలచిచూడ నాపాలిదైవము నీవె ॥ ఇం॥
వింత దానివలె నన్ను వేరుచేసి రావైతివి అంతరంగులున్నారా నన్నాదరించేరా
అంతరంగమైన నీవే యాదరించిన నీవే చింతించి చూడ నా జీవనము నీవే ॥ ఇం ॥
శ్రీనిధి మువ్వ గోపాల చేపట్టి నన్నేలితివి నా నేర్పు లెవరైన నానందించేరా
నా నేర్పులైన నీవె నమ్మికలిచ్చిన నీవెయానగా బలికెద నా యానందమైన నీవె ॥ ఇం ॥

I	0	0
ద ప మ గ రి సా , రి ని ద పా , పా	। ప ద ని రి స ని దా	। ప ద ద ప మ గ రీ
ఇ ం ం త , , తె లి సి యు ం డీ	యీ , , , గు ణ	మే , , , , ల రా
ప ద ని స ద ని సా ద ప మ గ రి గ	। మ ని ద పా , ప ద	। ద ని సా ని ద ప మా
ప ం ం ం త , మా ము , వ్వ , గో ,	పా , లా నా ,	సా , , మి , , , ॥ఇం॥
రీ రి గ మా ప ద నీ నీ ని ద ప మ	। ప ద ద ని రి స ని ద	। పా , మ గ రి గ మ
అ లు , క జే , , సి యి ం టి కి	రా వై , , , తి ,	వీ నె న రై , న
మ దా దా , దా ద నీ పా , దా	। స ని రి స నీ దా	। ని సా ని సా ,,
చె లి క త్తె లు , న్నా రా	పి , లు , వ వ	చ్చే , , రా
స రీ స ని దా ద ని స స స ని రీ సా	। ,, ద నీ గ రీ	। రి గ మ గా , రి స
చె లి క , , త్తె , వై , న నీ , వే	చె లు వు డ	వై , న నీ వె ,
ని గ రి సా , సా సరి నీ ని ద ప దా	। ప ద ని రి రి స ని దా	। ని ద ప మ గ రి రీ
త ల చి చూ డ నా , పా , , లి	దై , , , , , వ ము	నీ , వే , , , ,
	రి స ని స ని ద ని ద	। ప ద ప మ గ రి గ మ ॥
త ల చి చూ డ నా పా లి	దై , , వ , , ము ,	, నీ , , వే , , ॥ఇ॥
రి గ మ రి గా సా రి రి గ మా , మా	। దా ద ని ద ప ద ప	। మ గ రి గ మ మ మా
వి ం త దా , నీ వ లే , న న్ను	వే రు చే , , సి ,	రా వై , , తి వి
,, మ ద ద దా ద ద నీ పా , దా	। సా ని రి స ని దా	। ద ని స ని సా , ,
అ ం త రం గు లు , న్నా రా	న న్నా , , ద రిం	చే , , , రా
,, స రి స ని ద ని సా స నిరీ సా	। ,,, రి గ మ మా	। మ గ ప మ గా , రి స
అ ం త ర ం గ మై న నీ , వే	ఆ , ద రిం	చి , నా , నీ వే ,
,, ని రీ సా స నీ , ద ప దా	। నీ , ని ద ప మా	। మ గ ప మ గ రి గ మ ॥
చిం ం తిం చి చూ డ , నా	జీ వ , , న	ము , , , నీ , వే , ॥ఇం

కానడ రాగము , చ , త్రిపుట తాళము , క్రియకు నాల్గు మాత్రలు

ఆ॥ సరిగమదనిస   అ॥ సనిపమపదనిపమగామరిస

8

ఈలాగు సేతురా ?

బాలరో మగవాడు పాలుమారినగాని ॥ఈ॥

మెచ్చినాడు నిలివెడు ధనము నీ కిచ్చెద ననగ నేమి ఫలము

యెచ్చట యీ పాపము వినము కానవచ్చెను నీ చెలికత్తెతనము ॥ ఈ ॥

ఎనయ లేదని నాతో నంటివి వాడేమి కావలెనో మచ్చకంటి

వినవే యింతసేపేల యుంటివో వెలది నీమాయ నెల్లగంటి ॥ ఈ ॥

తోడి తెచ్చెదనని యందుజేరి వాని గూడుదురబె దోసకారి

మోడితూ నీ విపుడున్న దారి తెలిసె మువ్వగోపాలు బొందుగోరి ॥ ఈ ॥

I	0	0
ని ప ని ప మ గ మా ,, గ మ ద ని రి స	నీ పా ,, ,,	,, ,, ,, ,,
ఈ , లా , , , గు సే , , , తు ,	రా ,	
స ని ప గా , మ ప ని స రి గ రి స రి స	నీ పా ,, గ మ	ద ని ద ని స రి స రి
ఈ , , లా గు , సే , , , , , తు ,	రా , అ ,	, , , , , , , ,
గ రి స రి స ని స ని ప మ గ మ ద ని స రి	రి స ని సా ,,,	,, ,, ,, ,,
ఈ , , లా , , గు , , సే , , బ , , ,	రా , ,	
మ ప మ ప ద ప మ గ మా గ మ ద ని సా స రి	గ రి స రి స ని స ని	ప మ గ మ ద ని స రి ॥గ
బా , , , , , ల , రో మ గ వా , , డు ,	పా , , లు , , మా ,	, రి న , గా , , ని ॥ఈ
,,, దా ని పా ,, పా ,, మ మ	పా పా మ ప ని ప	ని ప ని ప మ గ మా
మె చ్చి వా , డు ని లి	వె డు ధ , న ,	ము , నీ , , , ,
,, గ మా ద దా ద ప ద ప దా ని స	,, ని స రీ స రి గా రి స	రి స ని స దా ,,
కి , చ్చెద న , న , గా , ,	నే , , , , , మి ,	ఫ , ల , ము ,
,, ని సా రి సా రీ ,, రి స ని ప	ని స రీ గా రి స	స ని రీ స ని సా
యె , చ్చ ట యీ పా , , ,	ప ము వి న ము ,	కా , , నీ , ,

I	0	0
,, దా ద ని సా ని స రీ స రి స ని	। పా ,, పా ని ని	। ప మ గ మ ప ని స రి ॥గ
వ చ్చె , ను నీ , , చె , లి ,	క త్తె త ,	న , ము , , , , , ॥ఈ
,,, ద ని ప పా ప ప ని ప మ గ మా	। ,, గ మ దా ని స	। దా ,, ,, గ మ
ఎ న య లే ద ని నా , తో , ,	న ం ం టి ,	నీ , , వా ,
ద ని స సా , ని రి స నీ పా ,,,	। మ గ మా ద ని స రి	। గ రి స ని సా ,,
దే , , మీ కా , వ లె నో	మ , , చ్చ , , ,	క ం ం ం టీ
గ మ ద ని సా ,, ద ని స సా సా స	। ని స రి స రీ రి ప	। గా , గా , రి స
వి న వే , , యి ం త సే పే ల	యు ం ం టి ం ం టి	నో , , ,
ద ని స రి స రి గా గా రి స ని స దా	। ప ద ని రి స ని ని ప	। మ గ మ ద ద ని స రి॥
వె ల ది , , , నీ , మా , , య	నె , , ల్లి , ,	గ ం ం టి , , , , , , ॥
		॥ గ రి స ॥
		॥ ఈ , , ॥

రా ॥ ఆనందభైరవి | తా ॥ త్రి ॥ త్రిపుట
ఆ॥ స గ రి గ మ ప ద ప సా | అ॥ స ని స ప ద మ ప రి గా రి స

(క్రియకు రెండుమాత్రలు)

9

(పల్లవి)

ఏమని తెలుపుదు ? నేలాగు తాళుదు యేమిసేతునే చెలియ

(అనుపల్లవి)

భామరో యూరికి బయలుదేరెడు వేళ ప్రేమమీర నాసామి పిలచి చెప్పినమాట ॥యే॥

(చరణములు)

అన్నమిందక అతివెతనొందకు, కన్నీరు నింపకు కలువరింపకుమని
యెన్నెన్నో విధముల హితవులు దెలుపుచు కన్నీరునించుచు కాంతుడు చెప్పినమాట ॥
నిడివి కన్నుల నీరు నించుచు దలయూచి తడలేక వేగమె తానె వచ్చెదనని
అడుగడుగున కుసురసురని మదిలోన గడు మోహమున ప్రాణేశుడు పలికినమాట ॥
ఏ నోము నోచితినో యెంతని వేడితినో తానేమి వ్రాసెనో తలమీద విధియని
పూనికతోడ మా మువ్వ గోపాలుడు సూనశరుని కేళి సుఖియింతుమనుమాట ॥యే॥

I	0	0	I	0	0
,, నీ పా	రీ ,,	సా ,,	నీ స ని స ని	రి స ని ద	పా ,,
ఏ ,	మ	ని	తెలు , , ,	పు , , ,	దు
,,గా మా	పా ద ప	మా ,,	ద ప మ గ రీ	గా మ గ	మా ,,
ఏ ,	లా , ,	గూ	త , , , ,	ళూ ,	దు
,, గా మా	ప ని స ని	ద ని పా	మ ద ప మ గ రి	స రి గ రి	ప మ గ రి సా , , , , , ,
ఏ ,	మి , , ,	సె , ,	తు , నె , , ,	చె , , ,	లి , , , యా
,, నీ పా	పా ,,	ద ప ప మ	ప ని సా సా	స ని నీ	సా ,,
భా ,	మా	రో , , ,	యూ , , ,	రి , ,	కి
,, నీ సా	రి మ గ రి	సా ,,	సా రి సా రి	స ని ద ని	పా ,,
బ య	లు , , ,	దే	రె , డు ,	వే , , ,	ళ

I	0	0	I	0	0
,, పా , గ	రి గా రి	సా ,,	ని స ని స రి స	ని ద పా	ద ప ప మ
ప్రే ,	మ , ,	మీ	ర , , న , ,	సా , ,	మి , , ,
,, గా మా	పా , ద	ప ద పా	ద ప మ గ రీ	గా ,,	మా ,, పా , గ మా పా ,, పా ,,
పి ల	చి ,	, , చె	ప్పి , న , ,	మా	టి యే , , , మ ని ॥
,, గా మా	పా ,	గా మా	పా పా ,,	పా , ద	ద పా మ
అ ం	స్న	మిం ం	ం ద	క , ,	, , ,
పా సనిసని	సా రి స	ని ద పా	మ ద ప మ గ రి	గా ,,	మా ,,
అ తి , , ,	వె , ,	, , త	నొ ం ం ం ం ం	ద	కు
,, గా మా	ప ద ప ద	ప ద పా	మ గ మ పా మ	ప మ గ రి	గా సా
కం ం	న్ని , , ,	, , రు	ని ం ం ం ం	ప , , ,	కు ,
,,మా పమగరి	గా ,,	మా ,,	మా మ గ గా	మ పా మ	మా ,,
క , , ఞ , వ		రి ం	ప కు , ,	మ , ,	ని
,, పా సా	సా రి స నీ దా	ప ద ద మ	ప ని సా ,,	స ని నీ	స రీ స
యె ం	న్నె ం ం ం ం	న్నొ , , ,	వి , ధ	ము , ,	ల , ,
,, నీ సా	రి మ గ రి	సా ,,	సా రి సా రి	స ని ద ని	పా ,,
హి త	వు , , ,	లు	తె , లు ,	పు , , ,	చు
,, పా , గ	రి గా రి	సా ,,	ని స ని స రి స	ని ద పా	ద ప ప ద
క	న్ని , ,	రు	ని ం ం ం ం ం ం	చు , ,	చు , , ,
,, గా మా	ప ద ప ద	పా మా	ద ప మ గ రీ	గా ,,	మా ,, ॥ నీ ప ॥
కాం ం	తు , , ,	డు చె	ప్పి , న , ,	మా	టా ॥ యే ॥

ఆనందభైరవి రాగం చ. త్రిపుట తాళం క్రియకు నాల్గు మాత్రలు.

ఆరో ॥ స గ రి గ మ ప ద ప ని స అవ ॥ స ని ద ప మ గ రి స

10

ఎందుకు నాపై బాళీ
యిందు వదన వినియుండు తాళీ ॥ ఎం ॥
దిన దినములు దానియింట నీవు యెనసి తిరిగితివి వగలాడివెంట
మనసు వచ్చెనా నేడు నన్నంట కనకాంగి వింటె తాచనెమాట ॥ ఎం ॥
మందయాన మాటలేల మందుబెట్టి నిన్ను వలవేసెనొ చాల
ముందటి నెనరు నీవేవేళ చాలా అందరు నవ్వేరు అది నీకు మేలా ॥ ఎం ॥
భావము దెలిసెను నీదు దైవము యెడజేసె యిక నేనేమందు తిల్ల
గోవిందమునుపటి పొందె చాలు యిక మువ్వ గోపాల సరసములేలా ॥ ఎం ॥

I	0	0
ప ని సా నీ దా ప ద ద ప మ గ మా	। ప ని స రి రి సా ,	। ని ద ప మ గ రి సా
ఎ ం ం దు కు నా , , , పై , ,	బా , , , ళీ ,	, , , , , , ,
ప ని స రి ని స రి స ని ద ద ప మ గ రి స గ మ	। ని ప స ని రి స గ రి	। స ని ద ప మ గ రి స
ఎ ం ం ం దు , , , కు , నా , , పై , , , ,	బా , , , , , , ,	ళి , , , , , , ,
ప ని సా రి స నీ దా ద ప మా ,, గ మ	। ప ని స మ గ రి రి స	। ని ద ద స మ గ రి స ॥ప
యి ం ం ం ం దు వ ద , న వి ని	యు ం ం ం దు , తా ,	ళి , , , , , , , ॥ఎం
ని ద ప మ గ రి స గ రి సా ని రి స సా	। స మ మ మ ప మ గ రి	। గ మ ప ని ద ప మ ప
ది న ది న ము లు దా , ని యిం ట నీ , వే	యె న సి తి రి గి తి వి	వ గ లా , డి వెం ట
ప ప మ పా రి సా స ని ద ద ప మ గ మ	। ప ని సా స ని ద ప	। ని ప మ గ మ ప ని స ॥ప
మ న సు వ చ్చె నా నే , డు న , న్నం ట	క న కాం గి విం టె	తా , చ నె , మా , ట॥ఎం
ప ని స స ని ద ద ప మ మ గ రి స ని స స	। స మ మ మ ప మ గ రి గ	।పా మా ప స ని ద పా
మం ద యా న మా ట లే , ల మం ది డి	ని , న్ను వ ల వే , , సె నో ,	చా , , , లా
ప ని స మ గ రి స స ని సా సా స ని ద ప	। ప రి స రి ని ద పా మ	। ద ప మ గ రి గా మ ॥స
ముం ద టి నె న రు నీ , వే వే ళ చా , ల	అం ద రు న , వ్వే రు	అ ది నీ , కు మే ౦ ॥ఎం
సా ని ద ప మ గ రి స గ రి స గ గ మా	। గ మ పా ని మ ప ప ని సా	।రి మ గ రి స సా స
భా వ ము తె లి సె ను నీ , దు దై , వ ము	యె డ జే సె యి క నే , నే	మం ం ం దు తి ల్ల
ప ని స గ రి ని స గ రి సా స ని ద మ ప	। ప ని సా స ని ద పా ప	। ప మ గ రి గ మ ప ని
గో , విం ద ము ను ప టి పొం దె చా , లి క	ము , వ్వ గో , , పా ల	స ర స ము లే , , ల

మోహన రాగం . చ . త్రిపుటతాళం . క్రియకు నాలుగు మాత్రలు

} ఆ . స రి గ ప ద స
} అ . స ద ప గ రి స

11

ఒక్కసారికే యీలాగైతే ఓహో యిదియేటి రతిరా !
మక్కువ దేర్చర మా మువ్వ గోపాల సొక్కియున్న నీ సొగసది యేమిర ॥ఒక్క॥
నెమ్మొగమున నీ బడలిక లేమిర నీటుకాడ రొమ్మదిరే దేమిర
కమ్మని వాతెర కందిన దేమిర కాళ్ళను చేతులు తడబడుటేమిర ॥ఒక్క॥
కన్నుల నిద్దుర కమ్మేదేమిర గళమున చెమ్మట కారేదేమిర
తిన్నని పలుకులు పలుకవదేమిర తెలిసి తెలియకున్నా వదియేమిర ॥ఒక్క॥
ఇనపురి ముద్దుల మువ్వగోపాల ఏపుమీర నను కలసితివౌరా
మనమున నిను నెరనమ్మినదానర, మారు బలుకకున్నా వదియేమిర ॥ఒక్క॥

I	0	0
,,, గా పా గా గా రీ	। గ రి సా ,, ద స	। సా ,, ద స రి స
ఒ క్క సా , రి	కే , , యీ	లా , , , ,
దా , పా , స రి రి గ గా గా పా	। గ ప ద స ద స రి స	। ద ద పా స ద ప గ
గై తే నో , హో , , యి ది	యే , , , , , , ,	టి , , ర , తి ,
ద ప గ రి స రి గ ప ద స రి స ద ప గ రి	। గ రి స ద సా స రి	। గ రి గా ప గ పా
రా , , , , , ఒ , క్క , సా , , , రి ,	కే , , , , యి ,	లా , , , , ,
గ ప దా దా గ ప ద సా , ప గ పా	। ప ద స ద స రి గ గ	। రి స ద ప రి స ద ప
గై , , తే నో హో హో , యి , ది	యే , , , టి , , ర	, , , , తి , , ,
గ ప గ రి స రి ॥ గ ప ద స ॥		
, ర , , , , ॥ ఒ , క్క , ॥		
,, , పా గా పా ద ప దా	। సా ,, ప ద సా	। , స సా ,, ,,
మ , క్కు వా , ,	దీ , , ,	ర్చ రా
,,, దా సా సా ,, సా	। దా సా రి గ రి స	। దా పా ప స దా
మా , ము వ్వ	గో , పా , , ,	, , లా , ,
ద రి స స ద ప ద ప గ రి గా పా ,,	। స ద ప గ ప ద సా	। స ద సా ,, ,,
సా , , మి , , మ , , , క్కు వ	దీ , , , , , ,	, ర్చ రా
,,, స రి గ రి గ రి సా సా	। దా సా రి గ రి స	। ద స రి స ద స ద ప
మా , , ము , , వ్వ	గో , పా , , ,	లా , , , , , ,

I	0	0
ద ద పా ,, దా సా ,,,, దా	၊ రీ సా దా పా	၊ పా గా ప ద స రి
, , , సౌ క్య యు	, , న్న ,	సి , , , , ,
గ రి సా ,, రీ సా దా పా ,,	၊ గ ప ద ప ప ద స ద	၊ స రి గ రి సా ద స
, , , సౌ గ స ది	ఏ , , , మి , , ,	రా , , , , , ,
ద ప గ రి స రి ॥ గ ప ద స ॥		
అ , , , , , ॥ ఒ , క్క , ॥		
,,, రీ గా రీ సా రీ	၊ గా ,, గా ,,	၊ గ ప ద ప గ రి రీ
నె , మ్మె గ ,	ము న	యా , , , , ,
,,, గా పా దా సా	၊ స రి గా రీ సా	၊ దా పా గ ప ద స
బ డ లి క	తే , , , ,	, మి రా , , ,
ద ప గ రి సా సా గా రీ గా సా	၊ సా ,, రి స స ద	၊ ,, ,, ద స ద స
, , , , , సి , టు కా ,	డ , , ,	రో , , ,
పా ,,,, సా దా సా ,, రీ	၊ గా ప గ రి గ పా	၊ పా గా పా ,,
మ్మ అ ది రే ,	దే , , , , ,	, మి రా
,,, పా గా పా ద ప దా	၊ స ద ప ద సా ,,	၊ దా సా ,, ..
క , మ్మ సి , ,	వా , , , , ,	తె ర
,,, దా సా సా సా ,,	၊ ద స రి గ రి స రి స	၊ ద స రి స ద స ద ప
కం ం ది న	దే , , , , , , ,	మి , , , రా , , ,
ద స ద పా , ప ద సా సా సా దా	၊ రీ సా దా పా	၊ పా గా ప ద స రి
, , , , కా , , ళ్ల ను చే	, ఎ తు ,	లూ , , , , ,
గ రి సా ,, రీ సా దా పా ,,	, పా గా దా పా	၊ ప ద రి స ద పా ద
, , , త డ బ డు ,	టే , , ,	మి , , , రా , ,
ద ప గ రి స రి ॥ గ ప ద స ॥		
, , , , , , ॥ ఒ , క్క , ॥		

దర్బారు రాగము – చ. రూపకతాళం — ఆరోహణము – స రి మ ప ద ని సా

క్రియకు రెండు మాత్రలు — అవరోహణము – స ని ద ప మ రి గా గ రి స

12

(పల్లవి)

చల్లనాయె నా మనసు చల్లనాయె నేడు

(అనుపల్లవి)

చల్లనాయె ప్రాణేశ సామి మువ్వ గోపాల ॥చల్ల॥

(చరణములు)

వద్దికి రావేమోయి వాడిన మొగ మేడదోయి
నిద్దుర కనురెప్పలను నిండియున్న దేమోయి
నిద్దంపు చెక్కిలి నొక్కి ముద్దిడుకొన్న దెవతోయి
దిద్దిన కస్తూరి బొట్టు చెదరెనేమొ తెలుపవోయి ॥చల్ల॥
విరులు జుట్టిన జడ వ్రేటు సొగనేడదోయి, గరిత యెవతొ నీమోవి గంటు జేసెనోయి
ఉరమున గుబ్బల పోటులున్న ముద్రలేడవోయి. మరుగేల చేసేవు మగువపేరు దెలుపదోయి ॥
పలుచని గందము మేన పణతి యెవతొ నలచెనోయి, చలువ పన్నీరు వాసన లేడవోయి
వలచియున్న వానివలె కలసియున్న వాడోయి, పలుమారు మువ్వ గోపాల నీ వగలు తెలిపెనోయి ॥చల్ల॥

0	1	0	1	
,, స ని	సా రీ సా రీ	ప మ రీ	గ గ రీ రీ సా	
చ ,	ల్ల నా అ యె	నా , ,	, , మ న సు	
,, ద ని	సా నీ నీ ద ప	మా పా దా ని ద	ప మ రీ గా రి స	
చ ,	ల్ల నా , యె ,	నే , , , , ,	, , డు , , ,	
రి స నీ	సా రీ నీ దా	ద ద ప మ	రీ గ గ రి స రీ	
చ , ,	ల్ల నా , యె	నా , , ,	మ న , , సు ,	
దా నీ స రి స	ని స దా దా పా	ప ద ని ప	మ రి గా గా రి స	॥ స ని స ॥
చ , , , ,	ల్ల , నా , యె	నే , , ,	, , డు , , ,	॥ చ , ల్ల ॥
,, ద ని	సా నీ నీ ద ప	ద ని సా	ని స రీ సా ,,	
చ ,	ల్ల నా , యె ,	ప్రా , ,	ణే , , శ	

0	I	0	I	
గా గా	రి స నీ నీ ద ప	మ ప ద ని	ప మ రీ గా రి స	॥ స ని సా ॥
సా ,	ము , ము , వ్వ ,	గో , , ,	పా , , , ల ,	॥ చ , ల్ల ॥
,, రీ	పా మా పా ,,	ప మ రీ	గా గా రి స రీ	
వ	ద్ది కి రా	వే , ,	మో , యి , ,	
,, రి ప	మ రి గా రీ సా	రి మ పా	ద ని ప ద దా పా	
. వా ,	డి , న మొ గ	మే , ,	ద , దో , , యి	
దా ని ద ప మ	పా పా ,, ద రి	నీ , ద	ప మ ద ని సా సా	
వ , , , ,	ద్ది కి రా ,	వే ,	మో , , , , యి	
గ రి గ రి	స ద రి స ద ప ద ప	ద రి స స	ద ప మ రి గ గ రి స	
వా , , ,	డి , న , మొ , గ ,	మే , , ద	, , దో , , యి , ,	
,, రీ , మ పా	దా దా	ని ద నీ	ద ప దా పా ,,	
ని ద్దు ర	క ను	రె , ,	వ్వ , అ ను	
,, ప ద	ప ద ప మ రి గ రి స	రి మ పా	మ ప ద ప దా ,,	
ని ం	డి , యు , , , వ్వ ,	దే , ,	మో , , యి	
,, దా	దా ని ద ప మ పా దా	నీ నీ	ని స రీ సా ,,	
ని	ద్దం ం ం ం పు జె	క్కి రి	నా , , క్కి	
ని స రి స	రీ గ గ రి స రీ	రి స రి ని	స ప ద మ పా ; ॥	
ము , , ,	ద్దు ఢు , కౌ , వ్వ	వె , వ ,	తో , , , యి	
,, ద ని	పా పా ,, పా	రి స ని స	దా ప ద దా పా	
డి ,	ద్ది న క	ట్టు , , ,	రి బొ , , ట్టు	
ద రి స రి	పా ద ని ద ని పా	మ ప ద ని	ప మ రీ గా రి స	॥ స ని సా ॥
చే , ద ,	రె వే , , , మొ	తె , లు ,	వ , వో , యి ,	॥ చ , ల్ల ॥

భైరవిరాగం. చ . త్రిపుటతాళం. } క్రియకు నాల్గు మాత్రలు

ఆరో॥ స రి గ మ ప ద ని స } అవ॥ స ని ద ప మ గ రి స

13

దూరమెంచక యిటుల సామిపై దూరులేల బలికేరే
తారుమారు మాటలేల నాడేరే తరుణులార తాళర యిక చాలును ॥దూర॥

ఎన్నదగిన చెలులతోడ జెలిమిగ నెన్నడైన బలికేనా, కన్నె లెందరెన్ని వగలుజేసిన కన్నులెత్తిచూచేనా
వన్నెమీర నెవరేమి పలికినా విన్నవిననిరీతినుండు సామి చెన్నుమీరనా చెలిని గూడెనని చిన్నిమాటలేల
నాడేరే ॥దూ॥

కంతుజనకు మువ్వగోపాలు దేకాంతమునను మును నన్నుగూడి కంతుకేళి లోపల బిగి కౌగిట కళలంటి మెలగుచును
వింత వింత వగగుల్క సామియే యింతికైన దక్కనా యూరకె
రంతులేల జేసేరే మిక్కిలి రమణులార వాని మనసు దెలియక ॥దూ॥

I	0	0
,, ప ద ని ద ని రి స స ని ద పా ద మ	,, ప ద నీ దా	ని స రీ గ రి సా ,,
దూ , ర మెం చ క , యి , ట్లు ,	సా , , మి	పై , , , , ,
,, సా , రి సా , రి స ని దా పా మ గ మా	ప ద ని స రీ గ రి స ని	ద ప మ ప మ గ రి స
దూ , రు , లే , , ల బ , లి	కే , , , , , , , ,	, , రే , , , , ,
ని రి స ని దా ద ని స ని సా రీ సా	రీ రి మ గ రి సా	స ని రి స ని ద సా
తా , , , రు మా , , రు మా ,	ట లే , , , ల	నా , , దే , , రే
ప మ పా సా స ని దా పా ప ద ని స	రీ గ రి స ని దా పా	స ని ద ప మ గ రి స ॥
త , రు ణు లా , , ర తా , , ,	ళ , , రె , యి క	చా , , , లు , ను , ॥
ప మ గ రి గ మ ॥ప		
లు , ను , , , ॥దూ		
పా ,, ప మ ప ద నీ దా నీ గా	రీ సా ,, స ని	ని రి స ని దా సా
యె న్న , త , గి న చె లు	ల తో ద ,	చె , లి , మి గ
,, మ ప ద ప మా ప మ గా రీ రి గ మా	ప ద నీ ద ప మ ద	పా ,, ,, ,,
యె , న్న , డై , , , న ప , లి	కే , , నా , , ,	,
స రి నీ దా ద ని స ని సా రీ సా	రి గ మా గ రి సా	స ని ద ప ద ని సా
క , , న్నె లె ం ం ం ద రె ,	న్ని , వ గ , లు	జే , , , సి , న

I	0	0
స రి గా ప గ రీ గ రి సా ద రి రి స ద ప	ప ద సా	ద ప గ రి । స ద ॥స రి॥
వ , ర , , దా , , , తె ల్ల వా , రె ,	న , ,	ను , , , చు , ॥ మ ॥
,, స ద స రి గా గా ,, గా	ప గ	ప గ గ రి
వి ద జా , , రు గొ	జ్జ ం	ం ం గి ,
,, ప గ ప ద సా సా రి స ద ప	ద ప	గ రి సా
వి రి ద ం ం ద జ , ద ,	తో ,	, , ను
,, స ద స రి గ రి స రి గా గా ,, గా	గ ప ద ప	గ రి రీ
వి ధ జ్ఞా , , , , , అ రు గొ	జ్జ ం ం ం	ం ం గి
,, ప గ ప ద సా స రి గ రి సా ద స ద ప	ప ద సా	ద ప గ రి సా
వి రి ద ం ం ం ం ం ం ద జ , ద ,	లొ , ,	ను , , , ,
,, ద గ గ రి రి స సా స ద రి స	ద స రి స	ద ద పా
క డు చి , , , క్కు బ , డి ,	పె , , ,	న , గు
,, ప ద స ద స రి గ రి గా ప ద సా	సా	ద ప గ రి సా
క ం ఠ , స , రి , తో , , ,	,	ను , , , ,
,, ప ద ప ద స ద ప గ పా స ద దా	సా	సా సా
వి డు ద , , , , , క న్ను , ల	దే	. రు
,, స రి గ ప ద ప గ రి సా స ద రి స	ద స ద స	ద ప దా
ని దు ర , , , మ , , బ్బు , , ,	తో , , ,	, , ను
,, ద ద గ రి గ స సా రి ద దా	రి స	ద ప దా
తొ డ రి , వ , ద యు , గ	ము ,	, , న
,, ప గ ప ద సా సా గ రి స ద	రి స	ద ప గ రి । స ద ॥స రి॥
త డ బ , డె డు న , ద ,	తో ,	, , ను , , , ॥ము గు॥

కాఫిరాగము, చ , త్రిపుటతాళం క్రియకు నాలుగు మాత్రలు.	ఆరో॥ స రి గ మ రి ప మ ప ద ని స అవరో॥ స ని ద ప మ గ రి స

15

(ప ల్ల వి)

రేపు వత్తువుగాని పోరా నేటికి తాళి

(అ ను ప ల్ల వి)

రాపుసేయకురా నా సామీ మువ్వగోపాల ॥రేపు॥

(చ ర ణ ము లు)

రాతిరి పగ లొక్క తీరున నను రమ్మంటే మా యింటి వారు
మాతులు తిప్పేరు మొన్న వచ్చితివని వా తెరతడవాయె వద్దు నేటికి తాళి ॥రేపు॥
మరునాడె నను గూడితివి మరుకేళి గలసి వచ్చితివి
మరియాద గలిగిన దొరబిడ్డవు నీవైతే తెరచిచూడర తలుపు తెల్లవారవచ్చె ॥రే॥
రాపుసేయక నాతో పోరా నన్నే రతి నేలిన మువ్వగోపాలా
కోపగించుకపోయేవు గొనినానయని నీవు తాపమణచలేదా దయతో గలసిపోరా ॥రేపు॥

I	O	O
ప ని స ని ద ప మ గ మ ని ప మ గ రి స రి	, మా పా , ని ప	మ గ రి రి మ ప ని స
రే , , పు ఉ , వ , అ త్తు వు గ , , ని ,	పో రా నే ,	, టి కి తా , , , ళి
రి సా ని ద పా మ గ మ ని ప మ గ రి స రి	మ గ రి సా , ని స	రి మ రి మ స రి స రి
రే , పు , , వ , , త్తు వు గ , , ని ,	పో , , రా నే ,	టి కి తా , , , , ళి
మ గ రి స ని దా మ గ మ ని ప మ గ రి స రి	రి మ ప స ని ద పా , మ గ	రి స రి మ ప ని స రి ॥సా
రే , , పు , , వ , , త్తు , గా , , ని ,	పో , , , , రా నే ,	టి కి తా , , , ళి ॥రే
రి మా రి మా ప నీ సా , రీ	రి గ సా ,, ని ద	ప మ గ రి రి మ ప ని ॥రిస
రా , పు సే య కు రా నా	స , మీ ము ,	వ్వ , గో , పా , ల , ।రే
ప ని సా , ని పా మ గ రీ రి సా రీ	ప మ గ రి సా ,,	,,,, ని స ని స
రా , , తి రి ప , గ లొ , క్క	తీ , , , రు	న , ను ,

I	0	0
ని సా రీ , మా ప నీ సా , రీ	। రి మ గ రి సా ,,	। ని స ని ద ప మ పా
ర ం మ్మ ం చె మా , యి ం టి	వా , , , రూ	, , , , , , ,
ద ద ని రి స ని సా మ గ రీ రి సా రీ	। ప మ గ రి సా ,,	। ని స ని స
రా , , , తి , రి ప , గ లొ , క్క	తీ , , , రూ	న , ను ,
స గా గా , గా ,,, గ మ గ మ మ	। ప ని ద ప మ ద ప మ	। గ రి స రీ ,,,
ర ం మ్మ ం చె మా , యి ం టి	వా , , , , , , ,	రు , , ,
,, ని దా మ పా ని నీ సా , సా	। ,, స గా రి గా	। రి స రీ స ని పా
మూ , తు లు ది , ప్పే రు	మొ , న్న వ	చ్చి , తి వ , ని
	। ,, స గా స గా	। గ మ ని వ మ గ రి సా
మూ తు లు ది ప్పే రు	మొ , న్న వ	చ్చి , తీ , , వ , ని
,, ని గా రి సా ద నీ ప మా పా	। ప ని స రీ , స ని	। ద నీ ప మ రీ మా ని ॥
వా , తె ర త డ వ , యె	వ , ద్దు , నే ,	టి కి తా , , ళి , ॥రే
ప స స ని ద ని పా మ గ రీ రి స రీ	। ప మ గ రి సా ,,	। ,, ,,
మ రు న , , , డె న , ను గూ , ,	డి , తి , వి	
స గా గా , గా ,,, గ మ గ మా	। రి మ ప ని స రి గ రి	। స ని ద ని ప మ పా
మ రు కే , ళి క ల సి వ	చ్చి , తి , వి , , ,	, , , , , , ,
ప నీ ని మ పా నీ నీ సా , స	। ,,, రి గ రి గ రి	। స ని నీ సా ,,
మ రి యా , ద గ లి గి న	దొ ర బి , డ్డ	వై , , తే
ని గ రి స గ రి సా ని మా పా	। గ రి స ని పా ని ప	। మ గ రి స రీ మా॥
తె ర చి చు , డ ర త లు పు	తె , , ల్లి , వా ,	, ర , వ , చ్చె॥
		॥ ప ని స ని ద ప॥
		॥ రే , , పు , , ॥

కాంభోజిరాగము. చ. త్రిపుటతాళము
క్రియకు నాల్గు మాత్రలు

ఆరోహణము. స రి గ మ ప ద సా
అవరోహణము. స ని ద ప మ గ రి స

16

ప॥ రార మాయింటికి రాతిరి నిను మా రామ రమ్మన్నదిర
అ॥ రార మా రమామణి నీకు రాయబార మంపినదిలేర నినుగోరి మరులూరి యున్నదిర॥
చ॥ తళుకు జూపులు గల మొలకరా యది నీకు తగియున్నది మరుని చిలుకరా
చెలువుడ నీ వీవల పలుకరా మా కలికి నీపై మరులులుకురా యీవేళ ॥రార॥
మందగమ నను పేరు జెందెరా ఆ నెలత అందముజూచి పైకొందు రారా
చందము గాదిక సుందరాకార మా సుందరాంగి నీ కెదురు చూచుచున్నది ॥రార॥
బాల పాన్పున విరులు పరచియున్నదిరా శ్రీలోల నీకే పూలమాల గొన్నదిరా
వాలుగంటితో చలమేలరా మువ్వ గోపాల యేలరా తడవేల చేసెదవురా ॥రార॥

I	0	0
ప ద స ద పా ప మ గ రి స రి గా మా	పా , , , , స రి	గా మా ప ప ప మ
రా , , ర , మా , , , యి ం ం టి	కి రా ,	తి రి ని సు మా , ,
ప నీ దా , ప ద సా ,, స ప దా	సా , , , , ప ద	రి స ని ద ద ప మ గ
రా , మ ర , మ్మ న్న , ది	రా సా ,	మి , , , , , , ,
ప ద సా స ని ద ప పా ద ప మ గ స రి గా మా	ప మ పా ,, ప ద	మ గ ప ద స రి గ స
రా , , , ర , , మా , , , , యి ం ం టి	కి , , , రా	తి రి ని ను చూ , , ,
స నీ ని ద ప ప ద రి స ని ద ప మ గ రి	స రి గ మ పా మ గ	ప ద సా ప ద స రి
రా , మ , , ర , , మ్మ , , న్న , డి ,	రా , , , సా	, , , మి , , ,
స రి గ సా , ప ద రి స ని ద ప మ గ మ	సా ,, ,, ,,	,, ,, ,, ,,
రా , , రా మా , , , , యి ం టి ,	కి	, , , ,
స , దా , ప ద స సా ని ద పా మ	మ గ మ ప మ స	ప ద రి స స ని దా
రా , రా మా ర మా మ ణి నీ కు	రా య బా , ర	మ ం పి , న , ది
ప ద స రి గా సా స రీ స ని పా దా	ప ద రి స ని ద ప ద	ప మ గా ప పా దా , ,
లే , ర , , , ని ను గో , రి	మ రు లూ , , రి ,	యు , , న్న ది రా
,,, ప ద ప ప స ని దా ప మ గా గా	మ గ మ పా ,,,	, ద పా ద ప మ గా ,
త ళు కు చూ పు లు గ , , ల	మొ ల క రా	అ , ది , నీ , , కు
మా నీ దా , ద ద ని ద ని , ప ద రి	స ని ద పా ,,, ప ద	సా రి స ని ద పా
త గి యు న్న ది , , , మ రు ని	చి లు క రా అ ,	ఆ , , , , ,
,, ప దా స రీ గా ,, గా మ గ రీ	రీ గ రి సా నీ దా	పా దా రీ సా
చె లు వు డ నీ , , , ,	వీ , , , వ ల	ప లు క ర
,,, స రి స గ రి స ని దా ,, గ గ	ప ప ద సా ద గ	గ రి స ని ద ప మ గ ॥పద॥
క లి కి నీ , పై , , మ రు	లు లు కు రా యీ	వే , , , ళ , , , ॥రా,॥

కేదార రాగము - చ. త్రిపుట తాళము. క్రియకు నాలుగు మాత్రలు.

ఆరో॥ స మ గ మ ప ని స అవ॥ స ని ప మ గ రి స

17

రమ్మనవే సముఖాన - రాయబారములేల
కమ్మవిల్తునిగన్న చక్కని మువ్వగోపాలుని ॥రమ్మ॥
సొగసు చేసుకవచ్చి - సుదతులందరు చూడ, వగలుచేసి తలవాకిట నిలిచి
తెగనాడె విధమేమొ - దిన దినము క్రొత్తలాయె యిరుగుబోటిరో వచ్చి - యెంత సేపాయెనో ॥ర॥
ఇరవంద నిన్న మా యింటివరకు వచ్చి - తిరుగ వేంచేసెనట, సరిప్రొద్దువేళ
విరుబోణు లెవ్వరో - వేళగాదనిరట. తరుణిరో మేమెంత దొరలమా ? బాగాయె ॥రమ్మ॥
రాముకో తా నెన్నడు - రాలేదా పోలేదా, కాముకేళిని గలయలేదో
యేమే నే నందాక యెదురుగా రావలెనో, మా మువ్వగోపాలుడు - మనసు సోధించెనేమొ ॥రమ్మ॥

I	0	0
ప మ గ రి సా స ని స రి రి సా , గ మ	ప ని స ని పా ప ని	ప మ గ రి స మ గ మ
ర , , , మ్న న , వే , , , స ము	ఖా , , , న రా ,	య బా , ర మే , , ల
ని ప మ గ రి స మ గ మా పా , సా	పా గ రి స రి	స ని పా మ గ రి గ మ ॥ప
క , మ్మ , , వి , ల్తు ని గ న్న	చ క్క ని ము ,	వ్వ , గో పా , , లు ని ॥ర
ని ప మ గ గా స మ గ మా పా , పా	,,, ని స రి ని స	రి రీ రి స ని పా
సొ , గు , , జే , సు క వ చ్చి	సు ద తు లం	ద రు చూ , , డ
,, ని రి స ని ప స ని సా ,, స ని	స గ రి మ గ రి సా	గ రి స ని స రీ స
వ గ లు జే , , , సి త ల	వా , , , కి , ట	ని , లి , చి , ,
రి రి రి రి స ని పా ప ని సా ని స రీ రీ	స గ రి మ గా	గ రి గ రి స ని సా
గ నా , , డె వి , ధ మే , మొ	ది న ది న ము	క్రొ , త్త , లా , యె
, సి గ రి ని రి స ని పా , ప మ ప మ	స ని స రి గ గ రి స	రి స ని పా మ గ మ ॥ప
యి గు రు బో , టి , రో వ , చ్చి ,	యెం ం ం ం ం త , ,	సే , , పా యె నో , ॥ర
,,, స మ గ మ రి గ పా , ప ని	స రి గ గ రి స గ రి	స ని పా గ మ రి గా
ఇ ర వ ం ద ని , న్న మా ,	యిం ం ం టి , , వ ర	కు , , వ , , చ్చి
గ మ ప నీ , ని రి స ని ప మ గ రి సా	,,, స మ గా మ	ని ప మ గ మ పా ,
తి రు గా , , వేం చే , , , సె న ట	స రి ప్రొ ద్దు	వే , , , ళ ,
స రి రి స స ని పా ప ని సా ని స గ రీ	ని స గ రి మ గ రి గ	రి స నీ స ని రి సా
వి రి బో , , , ణు లె , , వ్వ , , రో	వే , ళ , , , గా ,	ద , ని ర , , ట
,,, స ని స రీ గ రి స రి స ని పా	ని స గ రీ రీ	స ని ప మ గ రి గ మ ॥ప
త రు ణి రో మే , , మెం ం త	దొ ర ల మా బా	గ , , యె , , , , ॥ర

కేదారగౌళరాగం, చ, త్రిపుటతాళం. క్రియకు నాలుగు మాత్రలు.

ఆరో॥ స రి మ ప ని సా అవ॥ స ని ద ప మ గ రి స

18

రారా రారా యింక రాపుజేయక
కోరి యున్నాను మువ్వ గోపాల నీకు మ్రొక్కేను ॥ రా రా ॥
తేరిజూచి మాటాడితే - తేనెలు జిందునటర
కూరిమి గోరంతలేక - కోపగించేవు చేరి నేనెంత వేడిన చిత్తమేల కరగదు
సారసాక్ష యిదేటి చలము - చాలు చాలు యీ వేళ ॥ రా రా ॥
ఎందాక నన్నేచేవురా - యెంతసేపని తాళుదురా మందబుద్ధివై నేడు నా మాట వినవు
చిందరవందరలై మనసు చెప్పినటు చేయదు అందగించి కౌగిట నలము కొందువుగాని ॥ రా రా ॥
పంచమణుని కేళిని లాలించి నన్నేలితిపుడు మంచివేళగా గానేమో మక్కువమీర
వంచనతో నీ మనసు మళ్ళించుకొని యింతలోనే మించినాపైలేని నేరమెంచక మువ్వ గోపాల ॥రా రా॥

I	0	0
మ గ రి సా , రి మ పా ,, ని ద ప మ	ప ని సా రీ సా రి స	నీ దా పా ,,
రా , , రా రా , రా , యి ం క ,	రా , , పు సే , ,	, , క
మ ప ని స రి గ సా ,, సా రి స ని ద పా	ని రి స ని ద పా ప	ని ద ప మ గ రీ రి ॥మ
కో , , , రి , యు న్నా , , , , ను	ము , వ్వ గో , పా ల	నీ , కు మ్రొ , క్కే ను
,, ప ని ద ప మ గ రి ప మ గ గ రి సా	,,, రీ మ పా	ప ని సా రి స ని ద పా
తే , రి చూ చి మా , టా , డి డి , తే	తే నె లు	చిం దూ , , న ట రా
,, ప ని స రి రీ రి ప మ గ గ రి సా	, స ని స సా స ని	సా ,, ,,
కూ , రి మి గో రం త , లే , క	కో , ప గిం చె ,	వు
,, రి స ని ద ప మ ప ని స సా స సా	,, సా రి స ని ద	ప ని ద పా ,,,
చే , రి నే , , నె ం త వే డి నా	చి త మే , ల	క ర గ దు
,, ప ని స సా స స రి రి స ని ద పా	,, రి రి స ని ద ప	ని ద ద ప మ గ గ రి
సా , ర సా క్ష యి దే , టి చ ల ము	చా , లు చా , లు	యీ , వే , ళ , , , ॥
,, ప ని దా ప మ గ రి మ గ రి స సా	, రీ మ పా స ని	రి సా ని ద పా ,
యె ం దా క న , న్నే , చే , వు రా	యెం త సే ప ని	తా , ళు దు రా
ప ని స రీ రి రీ మ గ రి సా , ,	ని రి స ని ద మ ప ని	సా ,, ,,,,
మ ం ద బు ద్ధి వై నే , , డు	నా , , మా , ట వి న	వు
ని ద ప మ గ రి స స రి మ పా , ప ప మ	పా స ని ద మ ప ని	ద పా , ,, ,,
చి ం ద ర వ ం ద ర లై , , మ న సు	చె ప్పి న , ట్లు చే ,	య దు
స ని స సా , సా స ని రి స ని ద పా	ప మ పా ని ద ద ప	మ గ రి గా రి రీ ॥మ॥
అ ం ద గిం చి కౌ , , , గి , ట	న ల ము కొ ం ం ం	దు వు గా , , నీ ॥రా

తోడిరాగము, చ , త్రిపుట తాళము ,   క్రియకు నాల్గు మాత్రలు.

ఆరోహణము స రి గ మ ప ద ని స   అవరోహణము. స ని ద ప మ గ రి స

19

యేమని దూరితివే కోమలీ నీ పాపము కొల్లపోవద్దా ?
మోముజూడక యిట్లు మువ్వగోపాలు ॥నే॥
పిలువక వచ్చునో - పెద్దమాటాడునో చెలిమి కాదనునోచే కొంచమెరుగునో
అలుకచేయ నేర్చునో అందిందు బోవునో పలుమా రందరిలో బడుచుదనముచేసి ॥యే॥
మంచిమాటాడడో మన్ననచేయడో వంచనపరుడో వచ్చి లాలించడో
యించుక చిత్తమీడో యెమ్మెలవాడో అంచయాన యిటుల ననవచ్చు ననదాదనక నీ ॥వే॥
నినుగూడడాయెనో నీ యానమీరెనోకినిసి రాననెనో కేరడములాడెనో
మనసురాదనెనో నీ మాట జవదాటెనో మొనసికోప మోర్వక మువ్వగోపాలుని ॥నేమ॥

I	0	0
స రి గా గా మా ప ద ప ద నీ దా	పా ,, ద మ పా	దా నీ సా ,,
ఏ , , మ ని దూ , , రి తి	వే , , కో	, మ లీ
స ని ద ప మ గ రి స స రి స స మ గ మా	ప ద ని ని ద ప ద ని	స రి స ని సా ,,
ఏ , , , మ , ని , దూ , రి , , తి	వే , , , , , కో	, , మ , లీ
స నీ ని దా దా మా ,, గా మా	ప ద ని ని ద ప ద ని	స ని ద ప మ గ రి స
నీ , పా , ప ము కొల్ల	పో , , , , , వ ,	ద్దా , , , , , ,
గా ,, రీ గా రి నీ సా , సా	రి నీ సా ద ని	స ని ద ప మ గ రి స ॥సరి
మో ము చూ డ క యి ట్లు	ము , వ్వ గో ,	పా , , లు , , , ॥నే
పా మ ప ద ప మ గ మా పా, ద ప ద ప ద	ప ద ని ప ద ; , .	నీ స ని ద ప ద మ పా
పి లు , , , వ , క వ చ్చు నో , , ,	పె , ద్ద మా	టా , , , , డు , నో
ప ద ని ప ద ని నీ నీ ,,,	ప ద ని సా , రి స	స ని ద ని సా సా
చె లి మి కా ద ను నో	చే , కొ ం చ ,	మె , రు , గు నో
ద గ గ గా గ మ గ రి గ రి స సా ;	స రి గ స రి ని నీ	స రి గ రి గ రి సా
అ లు క చే య నే , , ర్చు , , నో	అ ం ది ం ం ం దు	బో , , , , వు నో
రి రీ రీ , రి ని దా దా దా ,,	ప ద ని సా , స ని	ద ప ద ప మ గ రి స ॥సరి
ప లు మా ర ం ద రి లో	ప డు చు , ద న	ము , చే , సి , , , ॥ఏ
స మ మ మా మా పా మ ప ద ప మ గ మా	ప ద ని దా	పా ద మ పా పా
మ ం చి మా టా , , , , , డ , డో	మ , న్న న	చే , , య డో
ప ద ని నీ సా రి ని ని స రి స	పా ద మా , ప ద	నీ స ని ద ని ని ద పా
వ ం చ న ప రు , డో , , ,	వ చ్చి , లా	లి ం ం ం ం ం చ డో
స రి స ని దా దా మ ద మ ద ని ద ద ని	, స రి గా ,, సా	రి ని సా ,, సా
యి ం ం ం చు క చి , , త్త , , మి ,	డో , , యె	మ్మె ల వా డో
స గ రి సా స ని ద ద ద ని సా స ద ని	సా , ని ద ప	సా ని ద ప స మ గ రి ॥స
అ ం చ యా న యి టు ల న న వ చ్చు న న	రా ద న క	నీ , , , , , , , ॥వే

ఆనంద భైరవి రాగము, త్రి, ఝంపెతాళము, క్రియకు నాల్గు మాత్రలు

అ రో హ ణ ము　　　　　　　　　　　　　అ వ రో హ ణ ము

20

శ్రీపతి సుతు బారికి నే నోపలేక నినువేడితె కోపాలా ? మువ్వ గోపాలా !
ప్రొద్దు దానింటిలోనే కాపైయుండి నీ సరస సల్లాపాలా ? మువ్వ గోపాలా !
పై పూత మాటల నేర్పుజూపు దాని రతిపై నింత తీపేలా ? మువ్వ గోపాలా !
చూపుల నన్యుల దేరి చూడని నాతో లేని కలాపాలా ? మువ్వ గోపాలా !
నా పొందెల్ల దాని కబ్బి యేపొందులేక యుసురసుటే నాపాలా ? మువ్వ గోపాలా !

I	0	0
,, గ మా ప పా　పా పా	పా నీ సా రి స	ని ద ద ద ప ద మా
శ్రీ , ప తి　సు తు	బా , , , ,	రి , కి , నే , ,
,, ప ద ద ప ప మ గా రీ	స గ మా	గ మ పా మా మా
నో , ప , లె , , క	ని , ను	వే , , డి తె
గ మ పా ప మ గ రి సా స ని	స గ　మా ప మ	గ రి సా　, , , ,
కో , పా , , లా ము వ్వ ,	గో , పా , ,	, , లా
ప ని సా ని ద పా మ గ మా	పా ద ప　ప మ	గ రి సా　, , , ,
కో , పా , , లా ము , వ్వ	గో , ,　పా	, , లా
సా రి రి ని స గ గా గా	గ మ　ని ప	ని ప మ గ రి స సా
పొ , ప్రొ ద్దు దా , , ని	యుం　ం ం	టి , లో , , , నే
ప మ ప ని స రి రి స ని ద పా	స ని　ద ప	మ ద ప మ గ రి స ని
కా , పై , , , , , యుం డి	నీ ,　, ,	స , ర , స , స ,
సా గా రీ గ మ ప ని ప మ	ప మ　గ రి	స ని సా　,,,,
లా పా , లా , ము , వ్వ .	గో ,　పా ,	, , లా
ప స స ని　ద ప ప మ　గ రి స ని	సా గా మా ప మ	గ రి స ని　రి స సా
పై , పూ ,　త , మా ,　ట , ల ,	నే , ర్పు , ,	జూ పు ,　దా , నీ
ప మ మా ,, మ గ గా గా	గ మ　పా ద ప	మ గ మా పా ప మ
ర తి పై　ని ం ం త	తీ ,　పే , ,	, , లా ము వ్వ ,
ప ని సా రి స ని డ పా మ గ మా	పా ద ప　మా ప మ	గ రి సా　,,,,
గో , పా , ,　, , లా ము , వ్వ	గో , ,　పా , ,	, , లా
ని ద ప మ గ రి స ని సా సా	ప మ　గ రి	ని ద ప మ ప ని సా
చూ పు , ల , న , న్యు ల	దే ,　. రి ,	చూ డ ని నా , తో
ని స రీ గ రి సా రి స ని ద　ప మ ప మ	ప స　ని ద	పా ద ప మా మ గ మా
తే , , , , సీ , , క ,　లా , . ,	పా ,　, ,	లా , , ; ము , వ్వ
ప స ని ద ప మ గ రి సా　ప రి	సా　ని ద	ప మ గ రి సా　,,
గో , పా　, , లా ,　ము వ్వ	గో　పా	, , లా ,